โครงการสนองพระราชดำริ

ผลการเฝ้าระวังโรคเท้าช้างหลังประกาศการกำจัดตั้งแต่ ปี2561-2563

สถานการณ์โรคเท้าช้าง ปี2561-2563

สถานการณ์โรคเท้าช้าง ปี2561-2563 มีการเฝ้าระวังทั้งในคน แมว และยุงพาหะ มีแนวโน้มอัตราการตรวจพบเชื้อลดลงอย่างต่อเนื่อง และเพื่อป้องกันไม่ให้มีการกลับมาระบาดซ้ำ จึงต้องรักษาระดับการแพร่โรคเท้าช้างไม่เกินร้อยละ 1 และผลการดำเนินการที่ผ่านมาไม่เกินเกณฑ์ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 อัตราการตรวจพบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างในคนและแมว ปี2561-2563

ภาพที่ 2 ความหนาแน่นของยุงพาหะโรคเท้าช้าง ปี2561-2563

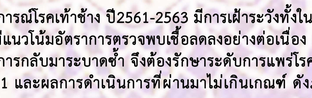

ภาพที่ 3 แผนที่แสดงจำนวนผู้ป่วยโรคเท้าช้างในพื้นที่แพร่โรครอบพรุโต๊ะแดง

กิจกรรม/ผลการดำเนินงาน การเฝ้าระวังโรคเท้าช้าง ปี2563

- กิจกรรมการเจาะโลหิตคน ในพื้นที่รอบพรุโต๊ะแดง จำนวน 10 หมู่บ้าน พบว่า ผู้ป่วยติดเชื้อโรคเท้าช้าง จำนวน 5 ราย อัตราการตรวจพบเชื้อโรคเท้าช้าง เท่ากับ 0.11
- กิจกรรมการเจาะโลหิตในแมว ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคเท้าช้าง จำนวน 8 หมู่บ้าน พบแมวมีเชื้อจำนวน 3 ตัว อัตราการตรวจพบเชื้อโรคเท้าช้างเท่ากับ 0.74

การเฝ้าระวังเจาะโลหิตในคน และในแมว

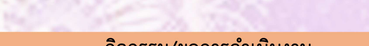

- กิจกรรมเฝ้าระวังยุงพาหะ เป้าหมาย จำนวน 1 หมู่บ้าน 1 อำเภอ 1 จังหวัด พบว่า ยุงพาหะนำโรคเท้าช้างอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และไม่พบเชื้อพยาธิระยะติดต่อในยุง

การเฝ้าระวังในยุง

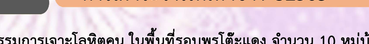

- นิเทศติดตามการดำเนินงาน และผู้ป่วยปรากฏอาการจากภาวะโรคเท้าช้าง จำนวน 5 จังหวัด (นราธิวาส, ยะลา, ปัตตานี, พัทลุง, สงขลา) เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ และสร้างเครือข่ายให้ มีการดูแลผู้ปรากฏอาการเท้าช้างในพื้นที่อย่างเนื่อง

ภาพที่ 4 ร้อยละผู้ป่วยปรากฏอาการโรคเท้าช้าง ในเขตภาคใต้ตอนล่าง

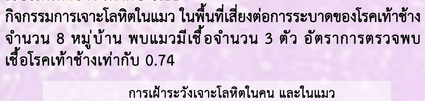

การควบคุมโรคเท้าช้าง ในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ

ภาพที่ 5 พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯพิกุลทองฯ จำนวน 13 หมู่บ้าน

ผลการควบคุมโรคเท้าช้าง ในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ

- ไม่พบผู้ป่วยโรคเท้าช้างระยะแพร่เชื้อ
- มีผู้ป่วยปรากฏอาการจากภาวะโรคเท้าช้าง จำนวน 1 ราย ในหมู่ที่ 1 บ้านยาบี ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส
- ปัจจุบันจัดให้พื้นที่รอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เป็นพื้นที่ปลอดจากการการแพร่โรคเท้าช้าง

นิเทศ ติดตามผู้ป่วยปรากฏอาการ บ้านยาบี

การสนับสนุนหน่วยงานเครือข่ายและชุมชนในการป้องกันควบคุมโรคหนอนพยาธิตามพระราชดำริฯ ปี2563

สถานการณ์ความชุกในการพบหนอนพยาธิ

อัตราความชุกในการพบหนอนพยาธิในเด็กนักเรียนตามโครงการพระราชดำริฯ จำแนกรายจังหวัด ปี 2562-2563

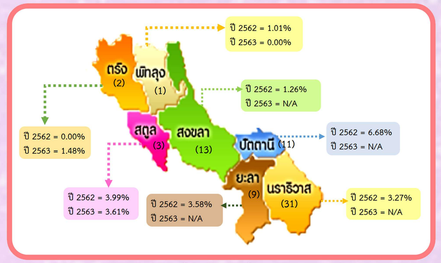

หมายเหตุ : ( ) หมายถึงจำนวนโรงเรียนตามโครงการพระราชดำริฯ

อัตราความชุกในการพบหนอนพยาธิในเด็กนักเรียนตามโครงการพระราชดำริฯ จำแนกรายโรงเรียน ปี 2562

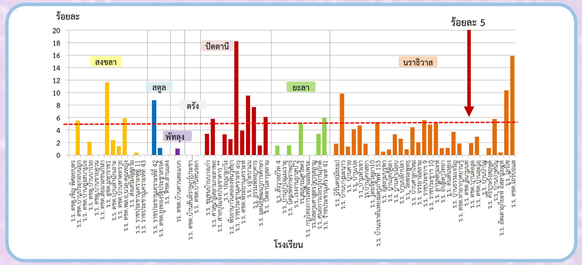

อัตราความชุกของหนอนพยาธิในเด็กนักเรียนตามโครงการพระราชดำริฯ พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ระหว่างปี 2560–2562 พบอัตราความชุก ร้อยละ 4.54, 3.70 และ 3.25 ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อจำแนกชนิดของหนอนพยาธิ พบว่าส่วนใหญ่เป็นพยาธิไส้เดือน

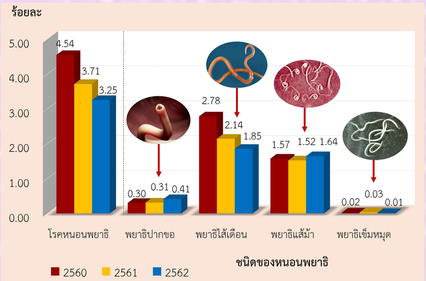

ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2563

- ติดตาม นิเทศสนับสนุน ให้เกิดความร่วมมือระหว่างเครือข่ายเพื่อลดอัตราป่วยในโรงเรียน
- พัฒนาการเรียนรู้แกนนำนักเรียน เชิงบูรณาการ 3 โรค ได้แก่ โรคหนอนพยาธิ โรคไข้เลือดออก และโรคเอดส์ ใน 3 โรงเรียน (จังหวัดปัตตานี จังหวัดสตูล และจังหวัดยะลา)

ปัญหาและอุปสรรค

สืบเนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีการเลื่อนการเปิดภาคเรียนของโรงเรียน ส่งผลให้มีการเก็บตัวอย่างส่งตรวจล่าช้าในบางพื้นที่

โดย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส โทรศัพท์ 0 7363 1033 , 0 7363 1038 www.pikunthong.com